

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 945/2024, vesitalouslupaa koskevat valituslupahakemukset ja valitukset.

RYJA 10.04.2024 § 66
177/03.06.00.02/2022

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on 13.12.2019 antamallaan päätöksellä nro 286/2019 myöntänyt Tavase Oy:lle vesilain mukaisen luvan Vehoniemen-Isokankaan harjualueen tekopohjavesilaitoksen rakentamiseen ja käyttämiseen, raakaveden ottamiseen Roineesta ja imeyttämiseen sekä pohja- ja tekopohjaveden ottamiseen yhtiön osakkaina olevien kuntien talousvesikäyttöön 31.3.2014 päivätyn suunnitelman mukaisesti Kangasalan kaupungin alueelle sijoittuvien tuotantoalueiden TUA1 ja TUA2 toimintojen osalta. Vaasan hallinto-oikeus on 13.12.2021 antamallaan päätöksellä 21/0027/1 pääasiassa hylännyt asiassa tehdyt valitukset.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään 4.6.2020 nro 134/2020 myöntänyt luvan Tavase Oy:n tekopohjavesihankkeen Pälkäneen kunnan alueelle sijoittuvan tuotantoalue TUA3:n osalta. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen haettiin muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Vaasan hallinto-oikeus on 16.6.2022 antamallaan päätöksellä 22/0027/1 pääasiassa hylännyt asiassa tehdyt valitukset.

Molemmista Vaasan hallinto-oikeuden päätöksistä on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Korkein hallinto-oikeus on 28.3.2024 antanut päätöksen 945/2024 koskien molempia valituslupahakemuksia ja valituksia. Korkein hallinto-oikeus on ratkaissut vesitalouslupia koskevissa asioissa, että Aluehallintoviraston päätökset vesitalouslupien myöntämisestä Tavase Oy:lle sekä hallinto-oikeuden päätökset hylätä muutoksenhakijoiden valitukset kumotaan. Tavase Oy:n lupahakemukset koskien tuotantoalueita 1 ja 2 Kangasalan puolella sekä tuotantoaluetta 3 Pälkäneen puolella hylätään.

Korkein hallinto-oikeus on muun muassa päätöksessään katsonut, että sekä Pälkäneen että Kangasalan hankeosa muodostaa hankekokonaisuudesta olennaisen osan mitä tulee erityisesti otettavan pintaveden määrään, pintaveden pohjavedeksi imeyttämiseen ja imeytetyn veden ottamiseen tarvittavien maa-alueiden yhteenlaskettuun kokoon sekä näin tuotettavan tekopohjaveden määrään. Tämän vuoksi intressivertailun perusteena esitetyt hankekokonaisuuden hyödyt voidaan saavuttaa vain edellyttäen, että luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät molempien hankeosien kohdalla.

Aluehallintoviraston asioissa 1 ja 2 antamien päätösten mukainen tekopohjavesihanke muodostaa Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan tällaisessa tilanteessa luvan myöntämisedellytyksiä arvioitaessa yhden kokonaisuuden. Tästä seuraa, että luvan myöntäminen hakemuksessa tarkoitettulle tekopohjavesihankkeelle edellyttää tässä tapauksessa, että lupaedellytysten katsotaan täyttyvän kaikilla tuotantoalueilla TUA1, TUA2 ja TUA3 yhteisesti arvioituna, vaikka aluehallintoviraston lupapäätöksissä hankeosat on asiassa 1 ja 2 muodollisesti luvitettu erillisillä lupapäätöksillä.

Korkein Hallinto-oikeus toteaa myös, että asiassa saadun selvityksen perusteella, että tekopohjavesilaitoksen toiminnan vaikutukset Keisarinharju-Vehoniemenharjun Natura-alueella ja Keiniänrannan Natura alueella kohdistuvat erityisesti alueiden suojeluperusteina oleviin

pohjavesivaikutteisiin luontotyyppeihin, kuten puustoihin soihin ja vaihettumis- ja rantasoihin.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään todennut, ettei lupahakemuksessa tarkoitetun tekopohjavesihankkeen pohjavesivaikutuksia voida ennakoita tarkasti selvittää ilman laitoksen täysimittaista toimintaa. Hankkeen vaikutukset tulee tämän vuoksi arvioida pohjaveden virtauksia ja muita ominaisuuksia kuvaavan mallin avulla. Pohjaveden virtausmallin luotettavuudella on tämän vuoksi keskeinen merkitys arvioitaessa hankkeen vaikutuksia muun ohella Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin ja sen myötä harkittaessa luvan myöntämisen edellytyksiä.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä on esitetty, että tuotantoaluetta TUA3 varten laaditun pohjavesimallin soveltamisessa on sellaisia puutteita, joiden vuoksi mallin tuottamia tuloksia ei voida pitää luotettavina toiminnasta aiheutuvien pohjavesivaikutusten arvioimiseksi.

Näiden puutteiden johdosta Korkein hallinto-oikeus toteaa, että tuotantoalueella TUA3 harjoitettavan toiminnan vaikutuksia Keiniänrannan Natura-alueen pohjavesioloihin ja sen myötä alueen suojeltaviin luonnonarvoihin ei ole selvitetty luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin ja unionin tuomioistuimen edellä mainitun vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti. Tämä edellyttäisi, että kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily toiminnan merkittävästi heikentävistä vaikutuksista Keiniänrannan Natura-alueen luontoarvoihin voitaisiin asiassa sulkea pois. Tekopohjavesihankkeelle ei tämän vuoksi voida myöntää vesilain mukaista lupaa tuotantoalueen TUA3 osalta.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 30 §
Valmistelija	Elina Heinonen, ympäristötarkastaja p. 040 829 1178, elina.heinonen@palkane.fi
Esitys	Johtava rakennustarkastaja Arttu Jokinen
	Rakennus- ja ympäristöjaosto merkitsee Korkeimman hallinto-oikeuden 28.3.2024 antaman päätöksen 945/2024 tiedoksi.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.